

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Aqvæ Vitæ, De Fontibvs Salvatoris. hoc est, Doctrina
Evangelica De Meditatione mortis**

Kispenning, Henricus

Antverpiæ, 1583

Ratio instituendi & admonendi eos, qui ob scelera sua iusto iudicio
plectuntur: & tamen obstinati pœnitere nolunt. v.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46214](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46214)

strum peccantes, & eius iram in nos provocantes, commeritum toties gehennam, etiam patiamur aliquid: & impositam nobis à Deo libèter feramus crucem? Quam si tum fortè, cum apprehendunt nos mala, non promeruimus: certè aliàs, & quidem multò grauiorem, non semel nobis accersuimus.

Postremo admonendi erunt & consolandi, ut cogitent crucem illam à Deo impositam, indulgētissimi Patris caelestis virgam esse: qua ille clementissimè filiorum peccata castigat, iuxta illud: *Visitabo in virga iniquitates eorum: & in verberibus peccata eorum. Misericordiam autem meam non dispergam ab eo.* Hinc propheta Ieremias virgam primum videt: deinde ollam succensam: demonstrans, quòd non sustinentem virga castigationem, ignis suscipit. Nemo est autem per se innocens coram Deo: qui non in multis se offendisse fateri debeat: ac proinde qua imminent mala, non solum æquanimiter ac patienter ferre, sed & Dei Patris bonitatè celebrare oportet: reputando nimirum, ea qua accidunt, non temerè, neque ad interitum, sed ad correptionem accidere salutarem: sicut Apostolus dicit: *Quod si nosmetipsos diiudicarem, non utique iudicaremur. Dum iudicamur autem, à Domino corripimur: ut non cum hoc mundo damnemur.* Rectè igitur scripsit quidam: *Discat non murmurare, qui mala patitur: etsi ignorat cur mala patitur, per hoc se iuste pati arbitretur, quia ab illo iudicatur, cuius nunquam iniusta iudicia sunt.* Haec de iis, qui in fontes immeritū subeunt supplicii.

Ratio instituendi & admonendi eos, qui ob scelera sua iusto iudicio plectuntur: & tamen obstinati & indurati pœnitere nolunt.

h s

Eorum

III.

Psal. 88.

Ierem. 1.

Exod. 14.

Iac. 3.

..Cor. 11.

Isidorus de
summo be-
no, lib. 4.

CAPVT
V.

Prouerb. 2.

Eorum, qui ob facinora sua iusto Magistratus iudicio puniuntur: quidam adeo sunt in malitia obstinati, ut non solum de commissis facinoribus non dolent, verum etiam latentur quod male fecerint, & exultent in rebus pessimis. Alij vehementer, & ex animo dolent, ac peccata sua deslent. Nonnulli vero scelerum grauitate, tum quoque tormentorum acerbitate perpensa, de venia desperantes animu[m] prorsus abiiciunt. Primum itaque de iis, qui obdurati in sceleribus suis, nullam dant penitentiae significationem, disseramus.

Multi, pro dolor, facinorosissimi deprehenduntur homines, adeo obstinati & in malitia obcicati, ut nullam ostendant propter commissa scelera doloris significationem: quin potius adeo perpetratorum eos criminum neque pudet, neque poenitet, ut etiam male se fecisse, quasi re bene gesta glorientur. Apud hos serio inuocandum est

i. Ioan. 2.

Deus, ut unctio[n]e Spiritus sancti eos doceat, & cor eorum durum & obduratum emolliat: sine qua concionatoris frustra foris lingua laborat. Deinde iis proponenda sunt Decalogi praecepta, ut ad peccatorum cognitionem veniant. Cuius dua sunt Tabulae. Prima, ea quae Deo debemus, demonstrat. Altera, quales esse erga proximum debeamus, docet. Ex Decalogo igitur absq[ue] vlla difficultate licet percipere, quales nos esse, quid facere, quidque omittere oporteat. Porro Dominus Deus, foris Zelotes seuerissime semper in mandatorum suorum transgressiones animaduertit: neque impune tulerunt, quicumque transgressores fuere voluntatis eius. Hoc veteris historiae Exempla testantur. Nam prioris seculi peccata per diluuium Deus castigauit: Sodomorum, per pluuu[m] sulphuream & igneam: Aegyptioru[m], per grandina[m] & ignem mixta pariter: Amorrhaeorum, per lapides grandinis de calo. Et post tot secula dicit Dominus ad

Exod. 10.

Gen. 7.

Gen. 9.

Exod. 9.

Iosue 10.

Saul

Saul Regem Iſraël: Recensui quacunq̄ fecit Amalech Iſraeli: quomodo reſtitit ei in via, cūm aſcenderet de Egypto. Nunc ergo vade & percutite Amalech, & demolire vniuerſa eius, &c. Ipſe quoque Saul, quia voci Domini non obediuit, à Philiſthinis magno prælio ſuperatus, cūm filiis occubuit, ſceptrumq̄, regni de domo & familia eius ad Dauidem tranſlatum eſt: vt quantum perpetrasset ſcelus, dum mandata Dei præteriſſet, non ipſe ſolum, ſed & filius qui reliquus erat, nepotesq̄, ſentirent. Inueniuntur & alia multa horrenda iræ diuinæ exempla: quibus non integri populi, ſed è medio multitudinis aliqui, ſiue multi, ſiue pauci, corripuntur & plectuntur: vt Exaudi xxxii. vbi propter vitulum caduntur viginti tria millia. Numeri xiiii. exploratores terra, qui populum murmurare fecerant, præter Ioſue & Caleph moriuntur, & percuffi ſunt in conſpectu Domini. Et cap. xvi. Core, Dathan & Abiron, cum familiis & vniuerſa ſubſtantia, diſrupta terra ſub pedibus eorum, deſcenderunt vni in infernum. Sed & ignis egreſſus à Domino, interfecit ducentos quinquaginta viros, qui offerebant: & de populo percuffi ſunt quatuordecim millia hominum, & Septingenti. Rurſum cap. xxi. plurimi è murmurante populo per ſerpentes à Deo immiſſos percuffi interierunt. Et cap. xxv. quòd initiatus eſſet Iſraël Beelphegor, tulit Moſes, iuſſu Domini, vniuerſos principes populi, & ſuſpēdit eos contra ſolem in patibulis.

Extant etiam in Scripturis in ſingularum Præceptorum decalogi trãſgreſſiones ſupplicia ſingula. Ieroboam, contra primum Decalogi præceptum, inſtituit duos vitulos aureos: idcirco dicitur ad eum: Ecce inducã mala ſuper domum Ieroboam. &c. Percuſſit ergo Baafa omnem domum Ieroboam: non dimiſit ne vnã quidem animam

1. Reg. 15.
Exod. 17.
1. Reg. 3.

animam de semine eius, donec deleret eum, iuxta verbum Domini, III. Regum XIII. & XV. Propter transgressionem 2. Precepti eductus semiagypcius quidam extra castra Israel, iussu Domini ab uniuerso populo lapidatus est. Leuitici XXIII. Et Senacherib Assyriorum Rex propter blasphemiam, qua describitur IIII. Reg. XVIII. adeo horribiliter punitus est, vt de exercitu eius vna nocte ab Angelo Domini percussi sint centum octoginta quinque millia virorum: ipse autem paulo post a suis ipsius filius gladio occisus sit. IIII. Reg. XIX. Ob violatum Sabbatum, 3. Precepto mandatum, Israelita quidam colligens ligna in die Sabbati, obrutus est, iubente Domino, lapidibus. Numeri XV. Absolom, quoniam contra 4. Preceptum, in patrem suum insurgens, eundem persequatur: non solum immatura, sed & pessima morte periit: de quercu namque pendens, tribus lanceis in corde transfixus est. II. Reg. XVIII. Et pueri quidam deriserunt Heliseum prophetam, (quem patris loco habere debuerant) & dixerunt: Ascende calue, ascende calue. Egressiq; sunt duo ursi de saltu, & lacerauerunt ex eis quadraginta duos pueros. IIII. Reg. II. Multa leguntur 5. Precepti violati supplicia. Cain interfecit fratrem suum Abelem: et Dominus horrendis eum afflixit poenis: quarum potissima erant, incerta mansio, irrequieta conscientia. Tandem & ipse occisus est. Genesis IIII. Adonibezec Rex comprehensus, celsis summitatibus manuum ac pedum, dixit: Septuaginta reges amputatis manuum ac pedum summitatibus, colligebant sub mensa mea ciborum reliquias: sicut feci, ita reddidit mihi Deus. Iudicum I. Rechab & Baana occiderunt Ihsoseth filium Saulis: ideo & ipsi interfecti sunt. II. Reg. IIII. Ioab homicida ab altari Domini auulsus, in tabernaculo trucidatus est: & reddidit

reddidit Dominus sanguinem eius super caput eius.
 111. Reg. 11. Ita legimus 6. Præceptum, similiter &
 10. quod ad hoc sextum pertinet, non semel esse viola-
 tum: sed semper grauissimam consecutam animaduer-
 sionem. In Numeris, viginti quatuor millia de filiis
 Israël, propter fornicationem cum filiabus Moab, ceci-
 disse legimus, cap. xxv. Quod exemplum S. Paulus
 adducit 1. Corinth. x. Beniamita defenderunt impudi-
 cos adolescentes, qui uxori Leuita stuprum intulerant,
 eaq; turpissimè abusi fuerant: quare vniuersa penè tri-
 bus deleta est. Iudicum xix. & xx. Davidis adulte-
 rium descriptum est 11. Regum xi. pœna autem secuta
 11. Reg. xii. xv. xvi.

Ad eundem modum in 7. & 9. Præcept. transgresso-
 res, acriter Dei ira exarsit. Achab vineam Naboth
 Israëlita inuasit ac possedit: & dictum est ei: Ecce in-
 ducam super te malum, & demetam posteriora tua, &
 interficiam de Achab mingentem ad parietem &c. 111.
 Reg. xx1. Et historia de Achan, qui furti reus depre-
 hensus, lapidibus obrutus est, in libro Iosue descripta
 est, cap. vii. Iam verò quod ad 8. Præceptum atti-
 net: Non loquèris contra proximum tuum falsum
 testimonium. legimus duos senes honestissimã Susa-
 nam constuprare voluisse: quod cum perficere non vale-
 rent, falsum testimonium tulerunt contra eam, dicentes
 adolescentem fuisse cum ea. &c. Cum autem duceretur
 Susanna ad mortem, suscitauit Dominus Spiritũ san-
 ctum pueri iunioris, cuius nomen Daniel, qui conuicit
 eos ex ore suo falsum dixisse testimonium. Quare popu-
 lus Israël consurrexerunt aduersus eos: feceruntq; eis
 sicut malè egerant aduersus proximum, & interfecerunt
 eos. Danielis xi11.

In omnibus his salubriter nos admonuit Dominus
 Iudicij

Iudicij extremi: quando seuerius multo hominum vitia indicaturus est, quam in seculo isto. Quare D. Petrus posteriore Epist. cap. 11. iudicia impiorum Sodomorum & Gomorrhæorum, in exemplum eorum, qui impieturi essent, posita esse dicit. Qui tanto grauiora & acerbiora sustinebunt tum tormenta, quanto nunc Dei bonitas, patientia, & longanimitas neglectius habitæ fuerunt. sicut Apostolus Paul. ad Rom. cap. 11. clarè scribit. Igitur peccatores Dominus in hac vita flagellat & iudicat, sed ad emendationem & salutem, non ad perditionem: quod equidem euidentissimum diuina sua bonitatis est indicium. siquidem id eo facit consilio, ne in plenitudine peccatorum, cum iudicij dies aduenerit, eos puniat. Vide 11. Mac. v. 1. Hinc S. Petrus dicit: Tempus est, ut iudicium incipiat à domo Dei. Si autem primum à nobis: quis finis eorum qui non credunt Dei Euangelio? Et si iustus quidem vix saluabitur, impius & peccator ubi parebunt? Sensus est: si magnis exercent malis & periculis ipse iustus, ut vix ab eis saluus fiat, id est, immunis existat: quid impiis & peccatoribus post hanc vitam sperandum est? Sic & Prouerb. cap. xi. dicitur: Si iustus in terra recipit, nimirum afflictionem suam: quanto magis impius & peccator? Itaque manifestum est, Deum peccatores querere & saluos facere velle, quos hic inuisit, & tanquam filios castigat: nempe, ut ea occasione conuertantur, gemant & plangent, Deique misericordiam implorent, & ita leui hac castigatione emendati, grauius olim iudicium euadant. Nam in extremo Iudicio nullus erit pœnitentiæ locus: nunc verò tempus gratiæ, nunc dies salutis: nunc dispensat misericordiam suam Deus, volens omnes homines saluos fieri: nunc proinde patet aditus ad thronum gratiæ, ut misericordiam consequamur. In futuro autem seculo so-

1. Pet. 4.

Luc. 19.

Esa. 49.
2. Cor. 6.1. Tim. 2.
Heb. 4.

lum dispensabit iudicium: nec erit quisquam qui manum Domini Dei fortissimi poterit effugere. Ideo Proph. Dauid dicit: Misericordiam & iudicium cantabo tibi Domine. Et iterum: Diligit Dñs misericordiã & iudicium: misericordia Domini plena est terra. Semel duntaxat fit mentio Iudicij: Misericordia vocabulũ bis repetit. Hanc preponit iudicio: hac plenã esse terrã commemorat: vt intelligas, quã inuitus indicaturus sit, quem misericorditer semel redemit, & toties ad pœnitentiam inuitauit.

*Pfal. 100.
Pfal. 32.*

Hac obduratis & impœnitentibus tanquam ad conuersionem eorum haud parum factura, recte proponi posse existimo. Quibus addi debent, quæ de Immortalitate anima: de mortuorũ Resurrectione: de horribili Dei Iudicio: deq; eterno impiorum & iniquorum Supplicio, ad præfractos & duros, nimiumq; securos, ex Dei Verbo, proximo superiore libro complexi sumus. Porro, qui peccata sua ex animo dolent ac deflent: quomodo consolandi sunt, nunc consequenter videamus.

Ratio consolandi eos, qui ex animo pœnitentes, crimina facinorãque sua deflent.

Quorum corda tetigit Deus, vt peccatorum grauitatem considerantes & agnoscentes, deplorent peccata sua, ac toto corde suo conuertãtur ad Deum: iis nimirum ob oculos ponenda erunt quacunque Consolationes supra libro 11. cap. xxxv. & sequentibus, posita. Quibus non inutiliter hæc addi posse videntur: videlicet, quæ de naturali Dei Bonitate, de Dilectione, de exuberante Misericordia, sacra tradunt litera. De eius Bonitate primo loco dicamus.

DE DEI BONITATE.

DEVM vniersa Scriptura pradicat esse bonũ. Vnde & Dei vocabulum apud Germanos à bono derivatum esse vi-

CAPVT VI.